

Ülihappesusega seotud haigusseisundite ravitava muutus aastatel 1994–2013

Dr Toomas Kariis

Gastroenteroloog

Diagnostikakliiniku juhataja

Ida-Tallinna Keskhaigla

Ravimimüügi andmete alusel on ülihappesuse vastaste ravimite kasutamine viimase 20 aastaga järjepidevalt ja ühtlaselt kasvanud. Kahe kümnendiga on nende ravimite kasutamine suurenenud ligikaudu kümme korda ja jõudis 2013. aastal 35 päevadoosini 1000 elaniku kohta (DPD). Esimesel vaadeldaval kümnendil olid selges ülekaalus H_2 -retseptori antagonistid, mida 2001. aastal müüdi lausa üle 10 DPD/1000/ööpäevas. 2002. aastast on H_2 -retseptori antagonistide tarvitamine vähenenud ja praegu jääb see tasemele 3,5 DPD/1000/ööpäevas. Umbes sama palju tarvitati 2003. aastal prootonpumba inhibiitoreid. Prootonpumba inhibiitorite kasutamine on viimase kümne aastaga jõudsalt kasvanud ja ulatub suuruseni 31,2 DPD/1000/ööpäevas. See tähendab, et Eestis tarvitab prootonpumba inhibiitoreid iga päev umbes 40 000 inimest. Prootonpumba inhibiitorite osakaal happesust alandavate ravimite grupis on ülekaalukas, 88%. Populaarseim on jätkuvalt omeprasool, mis moodustab 2/3 prootonpumba inhibiitorite müügist. Antatsiidide kasutamine on kahe aastakümne jooksul olnud stabiilselt väike, alla 1 DPD/1000/ööpäevas. Seega võib kokkuvõttes öelda, et ülihappesusega seotud vaevuste ravimite seas on praegu valikravimiks prootonpumba inhibiitorid ning selle rühma ravimite tarvitamine kasvab jätkuvalt just tänu prootonpumba inhibiitorite kasutamisele.

Tervise Arengu Instituudi andmetel oli haavandtõve esmashai-
gestumus aastatel 1998–2009 stabiilne, keskmiselt 396 juhtu

Change in the Treatment Practice of Drugs for Acid Related Disorders in 1994–2013

Dr Toomas Kariis

Gastroenterologist

Head of the Diagnostic Clinic

East-Tallinn Central Hospital

According to medicine sales, the use of medicines for acid related disorders has been increasing continually and steadily over the past 20 years. In two decades, the use of these medicines has grown approximately 10-fold; in 2013, it reached 35 daily doses per 1,000 inhabitants. In the first decade viewed, H_2 receptor antagonists clearly prevailed and in 2001 the quantity sold exceeded 10 DDD/1,000 inhabitants/day. The use of H_2 receptor antagonists has decreased since 2002 and now remains around 3.5 DDD/1,000 inhabitants/day. Proton pump inhibitors were used approximately as much in 2003. The use of proton pump inhibitors has increased a lot in the past 10 years and reached 31.2 DDD/1,000 inhabitants/day. This means that around 40,000 people in Estonia use proton pump inhibitors every day. The share of proton pump inhibitors among the group of medicines that decrease acidity is 88%. Omeprazole continues to enjoy the most popularity and takes up two-thirds of the sale of proton pump inhibitors. The use of antacids has been steadily low over the two decades, less than 1 DDD/1,000 inhabitants/day. Thus, in conclusion, it can be said that right now, the medicines of choice in treating conditions related to acid related disorders are proton pump inhibitors and the consumption of medicines in this group continues to increase thanks to the use of proton pump inhibitors.

According to the National Institute for Health Development, the number of new cases of peptic ulcers in 1998–2009 was stable,

100 000 elaniku kohta aastas. Seejärel hakkas see märgatavalt vähenema, eeskätt vanuserühmades 15–50 aastat, millest võiks järeldada, et peptilise haavandi esmahaigestumuste arv on viimastel aastatel kahanenud. 2012. aastal diagnoositi 298 juhtu 100 000 elaniku kohta. Andmed reflukshaiguse diagnoosimise kohta küll puuduvad, aga kogemuse põhjal saab väita, et reflukshaigus on ka Eestis küllalt sage, hästi tuntud, ja diagnoositav ka haige kaebustele tuginedes. Reflukshaiguse sümptomeid saab prootonpumba inhibiitori abil enamasti edukalt kontrolli all hoida.

Ravimite kasutamise andmetest ja haigestumuse statistikast lähtudes võiks arvata, et prootonpumba inhibiitorite kasutamine suureneb reflukshaiguse ravi näidustuse tõttu. Kuna reflukshaiguse puhul kasutatakse ka suuremaid prootonpumba inhibiitorite annuseid ja püsiravi, siis võib eeldada, et DPD järgi kasvab hästi talutava prootonpumba inhibiitori kasutamine jätkuvalt. H_2 -retseptori antagonistide kasutamine väheneb eeldatavasti jätkuvalt.

an average of 396 cases per 100,000 inhabitants in a year. Since then, it has been decreasing noticeably, primarily in the age bracket of 15–50, which could be taken to mean that the number of new cases of peptic ulcers has decreased over the past years. 298 cases per 100,000 inhabitants were diagnosed in 2012.

There is no data on the diagnoses of gastroesophageal reflux disease (GERD), but according to experience, it can be said that GERD occurs quite often in Estonia. It is well known and can be diagnosed easily on the basis of the patient's complaints. The symptoms of GERD can generally be treated successfully with proton pump inhibitors.

Pursuant to medicine utilization data and disease statistics, it could be thought that the use of proton pump inhibitors is increasing due to its indication for treating GERD. Since larger doses of proton pump inhibitors and continuous treatment are used in case of GERD, it could be assumed that based on DDD, the use of well-tolerated proton pump inhibitors will continue to increase. It is assumed that the use of H_2 receptor antagonists will continue to decrease.

	ATC rühm/toimeaine(d)	ATC group/active substance(s)	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
A02	MAOMAHLA HAPPESEUGA SEOTUD HÄIRETE RAVIKS KASUTATAVAD AINED	DRUGS FOR ACID RELATED DISORDERS	3,90	4,47	7,75	7,90	9,00	8,47	11,04	12,38	12,53	13,18	14,42	16,00	18,23	20,52	23,49	22,90	24,52	27,15	32,54	35,66
A02A	ANTATSIIDID	ANTACIDS	0,44	0,60	1,39	0,84	0,80	0,86	0,89	0,93	0,94	0,96	0,92	0,97	1,16	1,17	1,14	0,98	0,87	0,87	0,98	0,96
A02B	PEPTILISE HAAVANDI JA GASTROÖSOFAGEAALSE REFLUKSHAIGUSE RAVIKS KASUTATAVAD AINED	DRUGS FOR PEPTIC ULCER AND GASTRO-OESOPHAGEAL REFLUX DISEASE (GORD)	3,46	3,87	6,36	7,06	8,20	7,60	10,15	11,45	11,59	12,22	13,50	15,03	17,07	19,35	22,34	21,92	23,65	26,28	31,56	34,70
A02BA	H2-retseptori antagonistid	H2-receptor antagonists	3,18	3,65	6,02	6,58	7,59	6,99	9,53	10,44	9,83	8,92	8,80	8,98	8,38	7,77	7,32	6,16	5,33	4,40	4,12	3,54
A02BA01	tsimetidiin	Cimetidine	2,76	2,94	3,67	3,89	4,10	2,57	3,39	3,31	2,52	1,72	1,39	0,47	0,34	0,15						
A02BA02	ranitidiin	Ranitidine	0,42	0,65	2,08	2,17	2,75	3,36	5,05	6,07	6,40	6,45	6,74	7,97	7,57	7,23	6,98	5,92	5,17	4,38	4,12	3,54
A02BA03	famotidiin	Famotidine	<0,01	0,04	0,27	0,48	0,73	1,04	1,09	1,06	0,91	0,75	0,67	0,54	0,46	0,39	0,33	0,23	0,16	0,02		<0,01
A02BA04	nisatidiin	Nizatidinum	<0,01	0,02	0,01	0,01	<0,01	<0,01														
A02BA06	roksatidiin	Roxatidine			<0,01	0,02																
A02BA07	ranitidiinvismuttsitraat	Ranitidine bismuth citrate				<0,01	<0,01	0,02														
A02BB	Prostaglandiinid	Prostaglandins			0,05	<0,01	<0,01	<0,01														
A02BB01	misoprostool	Misoprostol			0,05	<0,01	<0,01	<0,01														
A02BC	Prootonpumba inhibiitorid	Proton pump inhibitors	0,03	0,11	0,22	0,42	0,57	0,57	0,57	0,96	1,72	3,26	4,66	6,02	8,68	11,57	15,03	15,77	18,32	21,88	27,43	31,16
A02BC01	omeprasool	Omeprazole	0,03	0,11	0,22	0,42	0,57	0,57	0,54	0,88	1,47	2,54	3,93	5,29	7,59	10,29	13,36	13,24	14,32	16,34	19,39	21,89
A02BC02	pantoprasool	Pantoprazole												0,03	0,08	0,02	0,29	1,40	2,07	2,96	4,67	5,20
A02BC04	rabeprasool	Rabeprazol							0,03	0,08	0,02	0,01										
A02BC05	esomeprasool	Esomeprazole									0,23	0,71	0,73	0,70	1,01	1,26	1,37	1,13	1,93	2,58	3,37	4,07
A02BX	Teised peptilise haavandi ja gastroösofageaalse reflukshaiguse raviks kasutatavad ained	Other drugs for peptic ulcer and GORD	0,24	0,11	0,07	0,06	0,05	0,05	0,05	0,05	0,04	0,04	0,04	0,03	0,01							
A02BX02	sukralfaat	Sucralfate	0,23	0,09	0,04	0,04	0,04	0,04	0,05	0,05	0,04	0,04	0,04	0,03	0,01							
A02BX03	pirensepiin	Pirenzepinum	0,01	0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01														
A02BX05	vismutsubtsitraat	Bismuthi subcitraas	<0,01	<0,01	0,02	<0,01	<0,01	<0,01														

Maomahla happesusega seotud ravimite kasutamine Eestis 1994–2013
Consumption of drugs for acid related disorders in Estonia 1994–2013

